

A hét arca: Nagy Mari A sűgőlyuktól a Diótőrőig

Kisiskolás volt, amikor először látott színházi előadást. Az élmény meghatározó erejének köszönhetően színész szeretett volna lenni. Vagy legalábbis – és mindenképpen – színházban dolgozni. Először sűgő volt a kaposvári Csiky Gergely Színházban, aztán a számlára minden fokát megjárva lett színész. Országos ismertséget Gothár Péter filmje, A részleg hozott számára 1994-ben; Weisz Gizi alakításáért elnyerte a filmkritikusok és a Médiawave díjait. Játszott a Simon Mágusban, a 6:3-ban is, majd – Kaposvárt otthagyva – a Merlin, a Radnóti, a Stúdió „K” és az Új Színház színpadain. Volt ő Lady Macbeth, Melinda, a Kaméliás hölgy Margitja és Kádárné. Nagy Mari Jászai Mari-díjat kapott. Most rendez a Paulay Ede utcai teátrumban; a Diótőrőt egy hete mutatták be, legközelebb április 8-án látható.

A mikor megtudtam, hogy Jászai Mari-díjat kapok, úgy döntöttem, legalább fél napig nagyon fogok örülni – mondja a színésznő. – De hamarosan kiderült, hogy ez az idő kevés, mert a kollégák sora jönnek gratulálni, naponta megteszik valóban kedves megjegyzésüket, jőpofán ugratnak, mert ők is örülnek, és ez nekem rendkívül jólesik. Egyébként a színész estéről estére kiáll a közönség elé, naponta megméretésnek teszi ki magát, és értékelni kénytelen teljesítményét. A közönség szeretete talán fontosabb, mint a díj, de óhatatlanul mérsékelni keres és talál az, aki az előadást követő tapsban próbálja mérni sikerét, tehetőségét. A szakmai díjak tehát másfajta bizonyosságot is adnak a színésznek. Az elismerés ugyanis arról is szól, hogy amit eddig csináltam, az jó volt, érdemes a megkezdett úton tovább haladnom.

Amelyen az elindulás egyáltalán nem volt egyszerű.

Sűgő voltam a kaposvári Csiky Gergely Színházban. De nagyon rossz sűgő, mert sohasem a szövegekönvet, hanem az előadást vagy a próbát figyeltem. Színész szerettem volna lenni. Toponáron laktunk, és kisiskolás koromban láttam először színházi előadást, amikor vonaton 2 forint 20 filléres jeggyel átmentünk a szomszédos Kaposvárra. A Hamupipó-két néztük, Pogány Judit volt a címszereplő. Annyira magával ragadott az élmény, hogy akkor döntöttem úgy: színésznő leszek. Addig pedagógus szerettem volna lenni. Úgy érzem, a két szakma vagy inkább hivatás hasonlít egymásra, mert az ember akár a színpadon, akár a katedrán áll, valamilyen hatást szeretne kiváltani a nézőiben, illetve a hallgatóiban.

A Hamupipóke után mit tett új célja érdekében?

Az iskolai színjátszókörnek mindig is tagja voltam, de érdekes módon csak verseket mondtam. Nem volt ugyanis bátorságom ahhoz, hogy mint szereplőre néztek a partneremre, aki egyébként a színpadon kívül jó ismerősöm, barátom. Ez nem ment. Egyszer, amikor készült egy előadás, a nyilvános főpróbáig szinte nem csináltam semmit, mert nem mertem. A közönség előtt azonban elkezdtem dolgozni, azt ugyanis tudtam, hogy mit kell tennem. A főpróba után a barátom, aki szintén játszott az előadásban, óriási pofont adott nekem. Akkor egy életre megtanultam, nincs olyan, hogy csak közönség előtt játszom, a próbát is végig kell csinálni. Még akkor is, ha rossz, amivel próbálkozom, mert nem tehetem meg a partnereimmel azt, hogy váratlan helyzetbe hozom őket – ráadásul élesben. Hiába tudtam én a dolgom, ők hiába tudták, hogy mit kellene tennem, de azt már nem tudták, mire vagyok képes valójában.

Ha a színpadra vágyott, akkor miért sűgő lett?

Butaságnak tűnt, hogy színésznek menjek. Ezért lettem sűgő. Úgy gondoltam, hogyha egy rendező rám néz, legfeljebb az jut az eszébe, hogy dramaturg legyek. Később csoportos szereplőnek jelentkeztem a színházban, de azt a választ kaptam, hogy tanuljak inkább bölcsészkaron, mert értelmebbnek látszom annál, mint hogy színésznő legyek. Elmentem hát postásnak, közben készültem az egyetemi felvételre, majd visszamentem a színházba, hogy mégis vegyenek be a csoportos színészek közé. Bevettek. Talán, mert látták, hogy komolyan akarom. Levették a szemüvegem, felküldtek a színpadra... Aztán a számlára minden fokát megjárva lettem színész, miközben felvételiztem a főiskolára is. Oda nem vettek

fel, de a színház egyre jobban bízott bennem. A stúdió-előadásokban komolyabb szerepeket kaptam, a nagyszínpadon statisztáltam. Amit az ösztönimmel oldottam meg, azt tudatosíthattam magamban és használhattam a másik feladatban. Ez volt a legnagyobb iskolám, addig, amíg nem játszhatam a nagyszínpadon.

Gothár Péter filmjében, A részlegben Weisz Gizit alakította, ezért a filmkritikusok és a Médiawave díjait is megkapta. A siker hogyan befolyásolta pályája alakulását?

„A Diótőrő azért is fontos, mert készítése közben és az előadással is adni akarok. Ezért nem bukhatok bele – emberileg semmiképpen sem.”

A legjelentősebb dolog az volt, hogy megtanulhattam filmezni. A forgatás előtt hetek teltek el azzal, hogy Gothár Péter visszánézte velem a felvett jeleneteket, és kielemeztük azokat. Megtanította, hogy a színpadi tudást miként kell a kamera előtt használnom. A film sikere egyébként nem hozott különösebb változást az életemben, nem lettem keresettebb színész. Amikor a filmet bemutatták, azt hittem, hogy majd mindenki úgy szereti, mint én. És mivel ez nem egészen így történt, megijedtem. Bár kisebb munkáim folyamatosan adódtak, mégis csak egy év elteltével éreztem, hogy többet szeretnék foglalkoztatni. Enyedi Ildikó hívott a Simon Mágusba és színházban is több feladatot kaptam.

Hosszú ideje a fővárosban játszik. Kaposvárt miért hagyta ott?

Külső és belső kényszerűségekből. A férjemmel és az akkor hétéves fiammal jöttem Buda-

FOTÓ: NAGY ZOLTÁN

pestre. Először kellett kezdeni mindent. Nehéz időszak volt, az anyagiak és a munka miatt egyaránt aggódtunk. Egyébként ami munka adódott, azt elvállaltam. Ha kellett, például a Tréfa című darabban, asszisztens voltam. De segítségemre voltak azok a kollégák, akikkel Kaposváron dolgoztam. Játszottam a Merlinben, a Radnótiban, a Stúdió „K”-ban és az Új Színházban – amelynek most tagja vagyok, és ahol nagyon jól érzem magam. A Stúdió „K”-ba egyébként szívesen jelentkeztem, mert más, mint a kőszínház. Ugyanazt szeretem az alternatív és a hagyományos színházban is. Azt, hogy összeáll hűs ember, és színházat csinál minden erejével. Ha paravánt kell játszani, akkor paravánt játszok, ha szöveget kell mondani, akkor szöveget mond.

A munka hiányára most nem panaszkodhat, a Kádárné hatalmas visszhangot váltott ki, játszik az Übű királyban, a Körtáncban...

Most az Éjjeli menedékhelyt próbáljuk, de játszom a Hermelinben, illetve a Himnuszban is. Az Új Színházban stúdiósokkal is foglalkozom. A színésznek az a legnagyobb baja, ha éppen nincs munkája. Ha mostanában ott-hon netán „panaszodom”, akkor azért, mert sokat dolgozom.

A színház stúdiósaival készíti most a Diótőrőt. Miért vállalkozott a rendezésre?

Nem is igazán én rendezem a darabot, az ötlet az, ami az enyém. Ezt az előadást Gothár Péter már korábban színre vitte. Amit abból megértettem, azt szeretném most megvalósítani. A színházba járok, úgy gondolom, szeretnék kapaskodni valamibe, ami nem hazugság, ami más, amiből semmit vagy keveset találnak az életben. Ha két kamazs szerelme és álma összeforr, legyőz mindent, feltör egy diót, akkor annak erejébe, melegségébe lehet kapaskodni. Kaposváron a nézők nem azt nézték, jó-e, amit látnak, hanem a darabból áradó szeretet volt számukra a fontos. A Diótőrő a növendékeknek is sokrétű feladatot ad, amelyből rengeteget tanulhatnak, szakmailag és emberileg egyaránt. Mint ahogyan a munka során én is.

Egyszer úgy fogalmazott, hogy nagyon komoly, nagy színész akar lenni.

A részleg operatőre mondta, hogy nincs nagy színész, csak nagy ember van. Ezt gondolom most már én is. Csupán ember akarok lenni. Megtartani azokat az embereket magam körül, akik fontosak, és nem elveszíteni a talajt a lábam alól. A Diótőrő azért is fontos, mert készítése közben, és az előadással is adni akarok. Ezért nem bukhatok bele – emberileg semmiképpen sem.

Farkas Tímea